

info regio

Informationblad | 2006

SV

Regionernas och städernas bidrag till tillväxt och sysselsättning: En översikt av förordningarna för sammanhållnings- och regionalpolitiken under åren 2007–2013

Ytterligare tillväxt och fler arbetstillfällen för alla regioner och städer i Europeiska unionen – detta budskap är kärnan i sammanhållningspolitiken och dess instrument mellan 2007 och 2013. Under denna period kommer den största investering som någonsin gjorts av EU genom sammanhållningsinstrumenten att vara värd 308 miljarder euro (i 2004 års priser) till stöd för regionala tillväxtstrategier och skapande av nya arbetstillfällen. Av detta belopp kommer 81,54 % att koncentreras till konvergensmålet, som ger stöd till de fattigaste medlemsstaterna och regionerna. I de återstående regionerna kommer ca 15,95 % av strukturfonderna att inriktas på stöd till innovation, hållbar utveckling, bättre tillgänglighet och utbildningsprojekt inom målet regional konkurrenskraft och sysselsättning. Ytterligare 2,52 % är slutligen tillgängligt för gränsöverskridande, transnationellt och interregionalt samarbete inom målet europeiskt territoriellt samarbete. Sammanhållnings- och regionalpolitiken förväntas stimulera ytterligare tillväxt i de regioner som släpar efter med upp till 10 %. Fler än 2,5 miljoner nya jobb kommer att bli resultatet. Jämfört med perioden 2000–2006 är de viktigaste politiska förändringarna följande:

- Sammanhållnings- och regionalpolitiken fokuseras tydligare på den reviderade tillväxt- och sysselsättningsagendan för att på så sätt stimulera till användning av agendan på regional och lokal nivå.
- Sammanhållnings- och regionalpolitiken moderniseras genom en ny konstruktion som inkluderar ett mer strategiskt synsätt.
- Sammanhållnings- och regionalpolitiken kommer att drivas på ett enklare och effektivare sätt. Detta kommer att ske genom att antalet instrument reduceras från sex till tre, en ny proportionalitetsprincip minskar byråkratin, antalet programplaneringssteg minskar från tre till två, nationella regler för berättigande till stöd i stället för gemenskapsregler samt krav på medlemsstaterna och regionerna att påta sig mer ansvar för förvaltningen av fonderna och öka insynen i hur de förvaltas.

Med utgångspunkt i strukturfondsforordningarna, där det fastställs gemensamma förvaltningsbestämmelser, koncentrerar sig gemenskapens strategiska riktlinjer för sammanhållning på målen i EU:s tillväxt- och sysselsättningsagenda. Mot denna bakgrund utarbetar medlemsstaterna nationella strategiska referensramar samt nationella och regionala operativa program med betoning på strategier och åtgärdsområden. Dessa kommer att utgöra den slutliga källan för att välja ut och finansiera projekt på lokalnivå, en uppgift som utförs av de nationella och regionala myndigheterna i samarbete med kommissionens enheter när det gäller strategisk uppföljning och frågor som t.ex. viktigare projekturval, kontroll och utvärdering. Man har kommit överens om vissa utgiftsmål för att uppfylla målen i tillväxt- och sysselsättningsagendan. För konvergensmålet utgör detta 60 % och för målet regional konkurrenskraft och sysselsättning 75 % av de totala tillgängliga medlen, som behöver öronmärkas för stöd till åtgärder, t.ex. forskning och innovation, informationsområdet och hållbar utveckling.

Strukturfondsforordningarna 2007–2013

I artiklarna 158–162 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen fastställs att unionen skall främja en harmonisk utveckling inom hela gemenskapen och stärka sin ekonomiska och sociala sammanhållning genom att minska skillnaderna mellan de olika regionernas utvecklingsnivåer. För perioden 2007–2013 har instrumenten för att uppfylla dessa mål sin rättsliga grund i ett paket om fem förordningar som antogs av rådet och Europaparlamentet i juli 2006:

- I den **allmänna förordningen** fastställs allmänna principer, regler och normer för genomförandet av de tre sammanhållningsinstrumenten, Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF), Europeiska socialfonden (ESF) och Sammanhållningsfonden. Genom denna förordning införs ett nytt förfarande för programplanering liksom gemensamma normer för ekonomisk förvaltning, kontroll och utvärdering

med utgångspunkt i gemenskapens strategiska riktlinjer för sammanhållning och deras uppföljning — allt grundat på principen om att förvaltningen skall delas upp mellan EU, medlemsstaterna och regionerna. Detta reformerade genomförande gör förvaltningen av strukturfonderna och Sammanhållningsfonden enklare, proportionerlig och mer decentraliserad.

- **Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF)** har till uppgift att gynna allmänna och privata investeringar och hjälpa till att minska regionala olikheter inom EU. Fonden ger stöd till program för regional utveckling, ekonomiska förändringar, förbättrad konkurrenskraft och territoriellt samarbete inom hela EU. Finansiering av forskning, innovation, miljöfrågor och riskförebyggande verksamhet prioriteras samtidigt som infrastrukturstödet fortsätter att vara viktigt, särskilt i de minst utvecklade regionerna.
- **Europeiska socialfonden (ESF)** genomförs enligt riktlinjerna för den europeiska sysselsättningsstrategin med fokus på fyra nyckelområden: att öka arbetstagarnas och företagens anpassningsförmåga, att öka tillgången till arbete och deltagande i arbetskraften, att stärka missgynnade gruppers sociala integration genom att bekämpa diskriminering och underlätta tillträde till arbetsmarknaden samt att främja partnerskap för reformer när det gäller sysselsättning och integration.
- **Sammanhållningsfonden** lämnar ekonomiska bidrag till projekt på miljöområdet och till transeuropeiska nät. Fonden är tillgänglig för medlemsstater med en bruttonationalinkomst på mindre än 90 % av genomsnittet i gemenskapen och omfattar därmed de nya medlemsstaterna samt Grekland och Portugal. Spanien kommer att vara berättigad till stöd från Sammanhållningsfonden under en övergångsperiod. I framtiden kommer denna fond tillsammans med utvecklingsfonden att lämna bidrag till fleråriga investeringsprogram med decentraliserad förvaltning, snarare än till enskilda projekt som vart och ett kräver godkännande av kommissionen.
- Den femte förordningen introducerar **den europeiska grupperingen för territoriellt samarbete (EGTS)**. Syftet med detta nya juridiska instrument är att underlätta gränsöverskridande, transnationellt och interregionalt samarbete mellan regionala och lokala myndigheter. Dessa myndigheter får status som juridiska personer för att genomföra territoriella samarbetsprogram som vilar på en konvention som de deltagande nationella, regionala och lokala eller andra myndigheterna kommit överens om.

Mål, stödberättigade regioner och instrument

Under perioden 2007–2013 ger ERUF, ESF och Sammanhållningsfonden ekonomiska bidrag till tre mål: konvergensmålet (ERUF, ESF och Sammanhållningsfonden), målet regional konkurrenskraft och sysselsättning (ERUF och ESF) samt målet europeiskt territoriellt samarbete (ERUF). Regioner är berättigade till stöd enligt konvergensmålet om de har en re-

gional BNP på mindre än 75 % av genomsnittet i EU, medan samtliga andra regioner har tillgång till målet regional konkurrenskraft och sysselsättning. Geografisk rätt till stöd till regioner enligt målet europeiskt territoriellt samarbete har antingen gränsregioner eller sådana regioner som tillhör transnationella samarbetsområden och denna rätt fås genom ett beslut från kommissionen. De ekonomiska resurserna för de tre målen och metoden att fördela dessa fastställs i en allmän förordning. Beloppen uttrycks i 2004 års priser. Följande mål, stödberättigade regioner och anslag gäller:

- Syftet med **konvergensmålet** är att verka för tillväxtbefrämjande förhållanden och faktorer som leder till verklig konvergens för de minst utvecklade medlemsstaterna och regionerna. I ett EU med 27 medlemsstater omfattar detta mål, inom 17 medlemsstater, 84 regioner med en befolkning på 154 miljoner, vars BNP per capita är lägre än 75 % av EU-genomsnittet, och, genom utfasning, ytterligare 16 regioner med 16,4 miljoner invånare med en BNP endast strax över tröskelvärdet beroende på den statistiska effekten av ett utvidgat EU. Det tillgängliga beloppet inom konvergensmålet är 251,1 miljarder euro. Detta utgör 81,5 % av de totalt tillgängliga medlen från fonderna och fördelas på följande sätt: 189,6 miljarder euro för konvergensregionerna, medan 12,5 miljarder öronmärks för utfasningsregionerna och 61,6 miljarder euro för Sammanhållningsfonden, som omfattar 15 medlemsstater.
- Utanför konvergensregionerna syftar målet **regional konkurrenskraft och sysselsättning** till att stärka regionernas konkurrenskraft och attraktion samt sysselsättningen genom ett tvåfaldigt syssätt. För det första skall utvecklingsprogram hjälpa regionerna att föregripa och främja ekonomiska förändringar genom innovationer och främjande av kunskapsamhället, entreprenörskap, miljöskydd samt förbättring av regionernas tillgänglighet. För det andra kommer fler och bättre arbetstillfällen att skapas genom anpassning av arbetskraften och genom investering i mänskliga resurser. I ett EU med 27 medlemsstater kommer totalt 168 regioner att vara berättigade till stöd, motsvarande 314 miljoner invånare. Inom dessa utgör 13 regioner med 19 miljoner invånare så kallade utfasningsområden och fårsärskilda ekonomiska bidrag beroende på deras tidigare status som mål 1-regioner. Stödet på 49,1 miljarder euro, av vilket 10,4 miljarder euro går till utfasningsregionerna, utgör strax under 16 % av det totala anslaget. Regioner i 19 medlemsstater omfattas av detta mål.
- Målet **europeiskt territoriellt samarbete** kommer att stärka gränsöverskridande samarbete genom gemensamma lokala och regionala initiativ, transnationellt samarbete som syftar till en integrerad territoriell utveckling samt interregionalt samarbete och utbyte av erfarenheter. Den befolkning som bor i gränsområden uppgår till 181,7 miljoner (37,5 % av EU:s totala befolkning), medan samtliga EU:s regioner och invånare täcks av någon av de befintliga 13 transnationella samarbetsområdena. De 7,75 miljarder euro (2,5 % av det totala anslaget) som är tillgängliga för detta mål fördelas på följande sätt:

5,57 miljarder euro för gränsöverskridande samarbete, 1,58 miljarder euro för transnationellt samarbete och 392 miljarder euro för interregionalt samarbete.

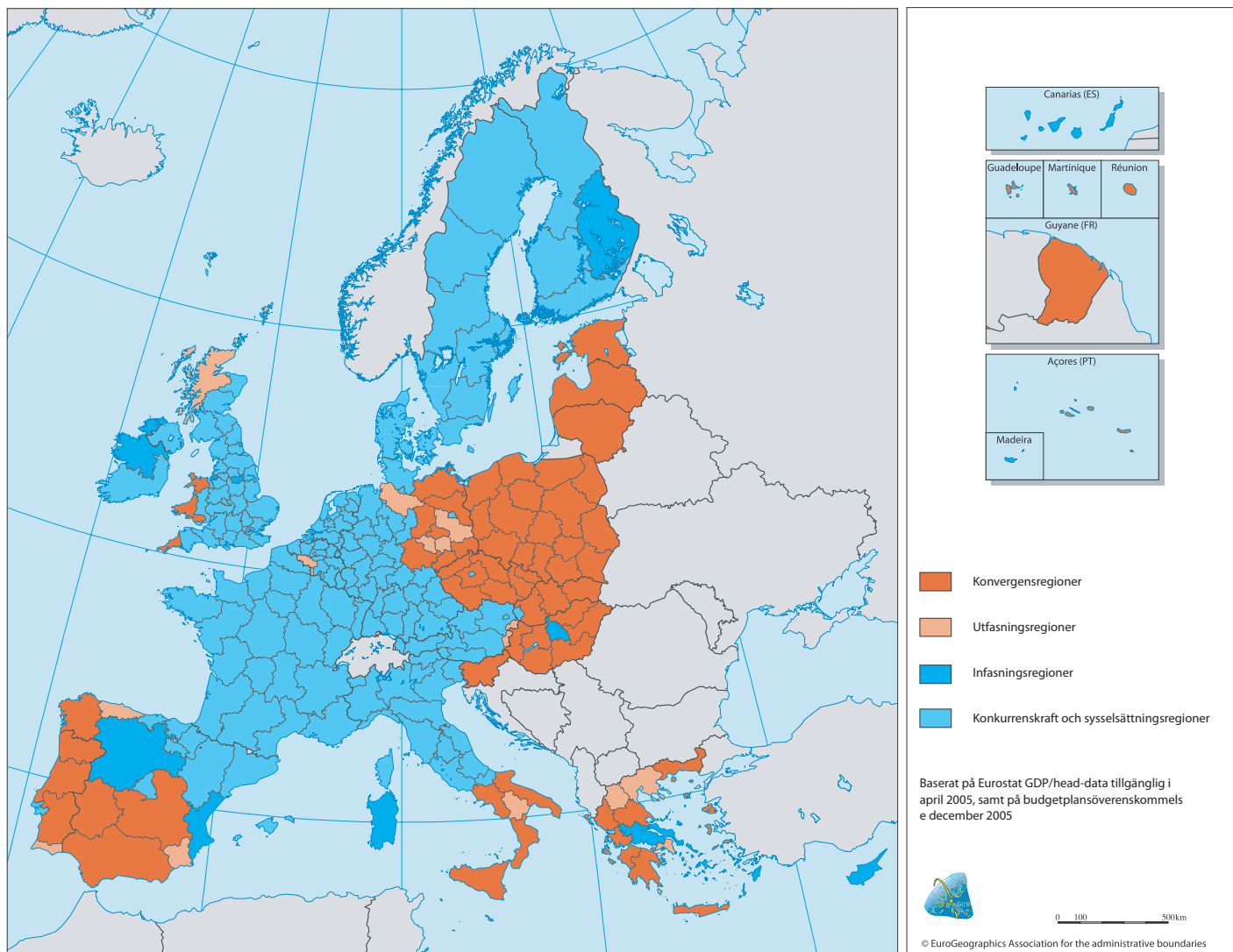
Koncentration av sammanhållningsinstrumenten till prioriterade teman

Enligt den allmänna förordningen skall utgifterna för sammanhållning koncentreras till gemensamma frågor.

Denna så kallade öronmärkning innebär att medlemsstaterna uppmanas att koncentrera tilldelningen av medel till sådana kategorier som går tillbaka till den reviderade Lissabonstrategin för tillväxt och sysselsättning. Dessa kategorier rör prioriterade teman som forskning och teknisk utveckling, innovation och entreprenörskap, informations-samhället, transporter (för konvergensregioner), energi, inklusive förnybara energikällor, miljöskydd samt mänskliga resurser och arbetsmarknadspolitiska frågor. Nivån på de

SAMMANHÅLLNINGSPOLITIKEN 2007-2013: ANGIVANDE AV EKONOMISKA ANSLAG (MILJONER EURO, 2004 ÅRS PRISER)							
	KONVERGENSMÅL			REGIONAL KONKURRENSKRAFT OCH SYSSELSÄTTNINGSMÅL		EUROPEISKT TERRITORIellt SAMARBETSMÅL	SUMMA
	Sammanhållningsfond	Konvergens	Statistisk utfasning	infasning	Regional konkurrenskraft och sysselsättning		
België/Belgique			579		1 268	173	2 019
Ceska Republika	7 830	15 149			373	346	23 697
Danmark					453	92	545
Deutschland		10 553	3 771		8 370	756	23 450
Eesti	1 019	1 992				47	3 058
Ellas	3 289	8 379	5 779	584		186	18 217
Espana	3 250	18 727	1 434	4 495	3 133	497	31 536
France		2 838			9 123	775	12 736
Ireland				420	261	134	815
Italia		18 867	388	879	4 761	752	25 647
Kypros	194			363		25	581
Latvija	1 363	2 647				80	4 090
Lietuva	2 034	3 965				97	6 097
Luxembourg					45	13	58
Magyarország	7 589	12 654		1 865		344	22 452
Malta	252	495				14	761
Nederland					1 477	220	1 696
Österreich			159		914	228	1 301
Polska	19 562	39 486				650	59 698
Portugal	2 722	15 240	254	407	436	88	19 147
Slovenija	1 239	2 407				93	3 739
Slovensko	3 433	6 231			399	202	10 264
Suomi-Finland				491	935	107	1 532
Sverige					1 446	236	1 682
United Kingdom		2 436	158	883	5 349	642	9 468
Bulgaria	2 015	3 873				159	6 047
Romania	5 769	11 143				404	17 317
Inte fastställt						392	392
SUMMA	61 558	177 083	12 521	10 385	38 742	7 750	308 041

EU-25: Konvergens och regional konkurrenskraft och sysselsättningsregioner 2007-2013

utgifter som skall öronmärkas för dessa kategorier är 60 % för konvergensregionerna och 75 % för regioner inom målet regional konkurrenskraft och sysselsättning. Bestämningarna gäller endast EU:s 15 gamla medlemsstater och inte de nya.

Nya regionalpolitiska instrument och finansieringslösningar

Tre nya regionalpolitiska instrument för åren 2007–2013 kommer att hjälpa medlemsstaterna och regionerna att etablera en sund och effektiv förvaltning av medlen och att bättre använda sig av de finansieringslösningar som finns. Ett närmare samarbete mellan Europeiska kommissionen, Europeiska investeringsbanken (EIB) och andra finansiella institutioner kommer att stärka kapacitetsuppbyggnaden på nationell nivå och hos de regionala institutionerna.

• **Jaspers** (*Joint Assistance in Supporting Projects in European Regions*) är ett nytt samarbete för tekniskt bistånd mellan

Europeiska kommissionen, Europeiska investeringsbanken (EIB) och Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling för att bistå medlemsstaterna med förberedelser inför stora projekt.

- **Jeremie** (*Joint European Resources for Micro to Medium Enterprises*) är ett nytt initiativ från Europeiska kommissionen tillsammans med EIB och Europeiska investeringsfonden för att förbättra tillgången till finansiering för företagsutveckling av mikroföretag samt små- och medelstora företag i EU:s regioner.
- **Jessica** (*Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas*) är ett initiativ från Europeiska kommissionen i samarbete med EIB och Europarådets utvecklingsbank för att främja hållbar utveckling i stadsmiljö.

Ytterligare information: http://ec.europa.eu/regional_policy

EU-kommissionen
Generaldirektoratet för Regionalpolitik

Juli 2006